

MÜHASİBAT UÇOTUNUN TƏDRİSİNDƏ MÜASİR PROBLEMLƏR VƏ ONUN MUHASİBAT UÇOTU PEŞƏSİNƏ TƏSİRİ

Ağamir ƏSGƏROV

Bakı Mühəndislik Universiteti, **Ph.D. dosent**,

Yusif Etibar YUSİFLİ

Bakı Mühəndislik Universiteti, Magistr

E-mail: Yyusifli@std.beu.edu.az

Received: 25 mai 2026

Revised: 15 June 2026

Accepted: 25 June 2026

UOT 330.34; 330.35

JEL: A22, I21, M41, M49, O33

DOI: <https://doi.org/10.32010/PUNN4331>

Xülasə: Tədris metodologiyasının dəyişməsi müasir təhsil sistemində baş verən ən mühüm transformasiyalardan biridir və bu proses əsasən ənənəvi tədris üsullarından rəqəmsal tədris modellərinə keçidlə xarakterizə olunur. Ənənəvi tədris metodologiyası uzun illər ərzində müəllim mərkəzli yanaşmaya əsaslanmış, biliklərin əsas mənbəyi kimi müəllim çıxış etmiş, dərslər isə əsasən mühazirə, izah və yadda saxlama üzərində qurulmuşdur. Bu yanaşma müəyyən dövrlər üçün effektiv olsa da, informasiya cəmiyyətinin formalaşması, texnologiyaların sürətli inkişafı və öyrənənlərin ehtiyaclarının dəyişməsi fonunda öz məhdudiyyətlərini göstərməyə başlamışdır. Rəqəmsal tədrisə keçid təhsildə yeni bir mərhələnin əsasını qoymuşdur. Bu keçid yalnız texniki vasitələrin istifadəsi ilə məhdudlaşmır, eyni zamanda təlimin fəlsəfəsinin, məqsədlərinin və metodlarının köklü şəkildə yenilənməsini nəzərdə tutur. Rəqəmsal tədris mühitində öyrənən mərkəzli yanaşma ön plana çıxır, tələbələr passiv bilik qəbul edən deyil, aktiv iştirakçı, tədqiqatçı və yaradıcı subyekt kimi çıxış edirlər. Onlayn platformalar, elektron resurslar, interaktiv proqramlar və multimedia alətləri tədris prosesini daha çevik, əlçatan və fərdiləşdirilmiş edir. Bu transformasiya tədrisin zaman və məkan sərhədlərini əhəmiyyətli dərəcədə aradan qaldırmışdır. Rəqəmsal tədris vasitəsilə təhsilənlər istənilən vaxt və istənilən məkandan bilik əldə etmək imkanı qazanır, bu isə ömürboyu təhsil konsepsiyasının reallaşmasına mühüm töhfə verir. Rəqəmsal tədris tənqidi düşünmə, problem həll etmə, əməkdaşlıq və informasiya savadlılığı kimi bacarıqların inkişafını stimullaşdırır. Bu bacarıqlar isə müasir əmək bazarının əsas tələbləri sırasında yer alır. Bununla yanaşı, rəqəmsal bərabərsizlik, texniki infrastrukturun qeyri-bərabərliyi və müəllimlərin rəqəmsal bacarıqlarının kifayət qədər olmaması kimi problemlər də mövcuddur və bu məsələlər metodoloji dəyişimin effektivliyinə birbaşa təsir göstərir.

Açar sözlər: Tədris, təlim, rəqəmsal, təhsil, innovativ, onlayn, elektron, öyrənən, interaktiv

Giriş

Müasir dövrdə global miqyasda baş verən sürətli elmi-texnoloji inkişaf, informasiya cəmiyyətinin formalaşması və rəqəmsal texnologiyaların həyatın bütün sahələrinə nüfuz etməsi təhsil sistemində də köklü dəyişiklikləri zəruri etmişdir. Təhsil artıq yalnız biliklərin ötürülməsi prosesi deyil, eyni zamanda fərdin intellektual, sosial və peşəkar bacarıqlarının formalaşdırıldığı dinamik bir mühit kimi çıxış edir. Bu baxımdan tədris metodologiyasının dəyişməsi və ənənəvi təlim üsullarından rəqəmsal

tədris modellərinə keçid müasir təhsilin əsas çağırışlarından biri hesab olunur.

Ənənəvi tədris metodologiyası uzun müddət müəllim mərkəzli yanaşmaya əsaslanmış, təlim prosesi əsasən sinif otağında, müəyyən zaman və məkan çərçivəsində həyata keçirilmişdir. Bu modeldə biliklərin əsas mənbəyi müəllim olmuş, tələbələrin rolu isə daha çox passiv dinləyici və yadda saxlayan subyekt kimi formalaşmışdır. Ənənəvi üsullar müəyyən dövrlərdə effektiv nəticələr versə də, müasir cəmiyyətin sürətlə dəyişən tələbləri, informasiya həcmünün artması və

fərqli öyrənmə ehtiyacları bu metodların məhdudiyyətlərini üzə çıxarmışdır. Xüsusilə qlobal rəqabət şəraitində əmək bazarının tələb etdiyi tənqidi düşünmə, problem həll etmə, yaradıcılıq və rəqəmsal bacarıqların formalaşdırılması ənənəvi tədris metodları ilə kifayət qədər təmin edilə bilmir.

Rəqəmsal tədrisə keçid bu məhdudiyyətlərin aradan qaldırılmasına yönəlmiş alternativ və daha çevik bir yanaşma kimi meydana çıxmışdır. Rəqəmsal texnologiyaların tədris prosesinə inteqrasiyası təhsilin məzmununu, formasını və təşkilini əsaslı şəkildə dəyişdirir. Elektron tədris platformaları, onlayn kurslar, virtual siniflər, interaktiv proqramlar və multimedia resursları təlim prosesini daha əlçatan, çevik və fərdiləşdirilmiş edir. Bu şəraitdə təhsilənlər bilikləri yalnız qəbul edən deyil, eyni zamanda axtaran, təhlil edən və tətbiq edən aktiv iştirakçılara çevrilirlər.

Rəqəmsal tədris mühitində öyrənən mərkəzli yanaşma əsas prinsip kimi çıxış edir. Bu yanaşma tələbələrin fərdi xüsusiyyətlərini, maraqlarını və öyrənmə tempini nəzərə almağa imkan yaradır. Eyni zamanda, rəqəmsal alətlər vasitəsilə geribildirim mexanizmləri sürətlənir, təlim nəticələrinin monitorinqi və qiymətləndirilməsi daha obyektiv və şəffaf şəkildə həyata keçirilir. Müəllimlərin rolu da dəyişərək bilik ötürücüsündən daha çox fasilitator, məsləhətçi və istiqamətləndirici funksiyasına yönəlir.

Tədris metodologiyasının rəqəmsallaşması təhsilin sosial aspektlərinə də mühüm təsir göstərir. Rəqəmsal tədris modelləri təhsildə bərabər imkanların genişlənməsinə, regionlar arasında təhsil fərqlərinin azaldılmasına və ömürboyu təhsil konsepsiyasının reallaşmasına şərait yaradır. Xüsusilə pandemiya dövründə rəqəmsal tədrisin əhəmiyyəti daha aydın şəkildə özünü göstərmiş, təhsil sistemlərinin davamlılığının təmin olunmasında bu modellərin mühüm rolu olduğu sübut edilmişdir. Bununla yanaşı, rəqəmsal tədrisə keçid bir sıra problemlər və çağırışlarla da müşayiət olunur. Texniki infrastrukturun qeyri-bərabər inkişafı, rəqəmsal savadlılıq səviyyəsinin fərqliliyi, müəllimlərin yeni texnologiyalara adaptasiyası və pedaqoji yanaşmaların yenilənməsi kimi məsələlər bu prosesin effektivliyinə birbaşa təsir göstərir. Bu baxımdan rəqəmsal tədris yalnız texnologiyanın tətbiqi deyil, eyni zamanda metodoloji, institusional və pedaqoji transformasiya kimi qiymətləndirilməlidir.

Nəticə etibarilə, tədris metodologiyasının dəyişməsi və rəqəmsal tədrisə keçid müasir təhsilin strateji inkişaf istiqamətlərindən biridir. Bu proses təhsilin keyfiyyətinin artırılmasına, innovativ öyrənmə mühitinin formalaşmasına və cəmiyyətin intellektual potensialının gücləndirilməsinə xidmət edir. Mövzunun aktuallığı, həm elmi-nəzəri, həm də praktik baxımdan əhəmiyyətli olması onun geniş şəkildə tədqiq edilməsini və təhlil olunmasını zəruri edir.

Təhlil

Tədris metodologiyasının dəyişməsi müasir təhsil sistemində struktur, məzmun və yanaşma baxımından dərin transformasiya prosesi kimi xarakterizə olunur. Ənənəvi tədris üsullarından rəqəmsal tədris modellərinə keçid yalnız texniki yenilənmə deyil, eyni zamanda pedaqoji fəlsəfənin dəyişməsi, öyrənmə prosesinin yenidən qurulması və təhsilin məqsədlərinin müasir tələblərə uyğunlaşdırılması ilə müşayiət olunur. Bu dəyişikliklər qloballaşma, informasiya cəmiyyətinin inkişafı və bilik iqtisadiyyatının formalaşması ilə sıx bağlıdır[1,s.12].

Ənənəvi tədris metodologiyası əsasən müəllim mərkəzli model üzərində qurulmuşdur. Bu modeldə biliklərin ötürülməsi bir istiqamətli xarakter daşıyır, dərş prosesi mühazirə və izaha əsaslanır, tələbələrin rolu isə passiv qəbul edən kimi formalaşır. Belə bir yanaşma biliklərin strukturlaşdırılmış şəkildə ötürülməsini təmin etsə də, tənqidi düşünmə, analitik yanaşma və yaradıcılıq kimi bacarıqların inkişafında məhdud imkanlar yaradır. Müasir dövrdə informasiya axınının sürətlənməsi və biliklərin tez köhnəlməsi bu metodun effektivliyini daha da zəiflədir.

Rəqəmsal tədris modelləri isə təlim prosesini daha çevik və dinamik edir. Elektron resursların, onlayn platformaların və interaktiv proqramların tətbiqi biliklərin əldə olunma formasını dəyişir. Bu modellərdə öyrənən mərkəzli yanaşma əsas prinsip kimi çıxış edir və tələbələr biliklərin passiv istehlakçısı deyil, aktiv istehsalçısı və tətbiqçisi rolunu oynayırlar. Rəqəmsal mühit fərdi öyrənmə tempini, maraqları və ehtiyacları nəzərə almağa imkan verdiyi üçün tədrisin effektivliyini artırır[2,s.47].

Təhlil göstərir ki, rəqəmsal tədris metodları təlimin keyfiyyətinə bir neçə istiqamətdə müsbət təsir göstərir. İlk növbədə, interaktivlik səviyyəsi yüksəlir. Multimedia materialları, simulyasiyalar və virtual laboratoriyalar mürəkkəb mövzuların

daha aydın qavranılmasını təmin edir. İkinci olaraq, geribildirim mexanizmləri sürətlənir və avtomatlaşdırılmış qiymətləndirmə vasitələri vasitəsilə tələbələrin nailiyyətləri daha operativ şəkildə ölçülür. Bu işə tədris prosesinin davamlı təkmilləşdirilməsinə şərait yaradır[3,s.275].

Digər mühüm aspekt rəqəmsal tədrisin sosial təsirləridir. Rəqəmsal texnologiyalar təhsildə inklüzivliyi artırır, regionlar və sosial qruplar arasında təhsil imkanlarının bərabərləşməsinə töhfə verir. Uzaqdan və hibrid təhsil modelləri coğrafi məhdudiyyətləri aradan qaldıraraq daha geniş auditoriyaya çıxış imkanı yaradır. Bu, xüsusilə inkişaf etməkdə olan ölkələr və regionlar üçün strateji əhəmiyyət daşıyır.

Lakin aparılan təhlil göstərir ki, rəqəmsal tədrisə keçid problemlərsiz həyata keçirilmir. Texniki infrastrukturun qeyri-bərabərliyi, internetə çıxış imkanlarının məhdudluğu və avadanlıq çatışmazlığı tədris prosesində bərabərsizliyi dərinləşdirə bilər. Bundan əlavə, müəllimlərin rəqəmsal bacarıqlarının kifayət qədər olmaması və

yeni pedaqoji yanaşmalara adaptasiya prosesinin ləng getməsi rəqəmsal tədrisin potensial imkanlarının tam reallaşmasına mane olur[4,s.11].

Metodoloji baxımdan əsas problemlərdən biri rəqəmsal tədrisin yalnız texnoloji yenilik kimi qəbul edilməsidir. Effektiv rəqəmsal tədris üçün pedaqoji strategiyaların yenilənməsi, təlim məqsədlərinin dəqiq müəyyənləşdirilməsi və rəqəmsal alətlərin məqsədyönlü istifadəsi vacibdir. Əks halda, texnologiya tədrisin keyfiyyətini artırmaq əvəzinə sadəcə formal xarakter daşıya bilər.

Ümumilikdə təhlil nəticəsində demək olar ki, tədris metodologiyasının rəqəmsallaşması müasir təhsilin inkişafı üçün qaçılmaz və strateji əhəmiyyətə malikdir. Bu proses təhsilin keyfiyyətinin yüksəldilməsinə, insan kapitalının inkişafına və bilik əsaslı cəmiyyətin formalaşmasına xidmət edir. Lakin rəqəmsal tədrisin effektivliyi onun sistemli şəkildə tətbiqindən, müəllim və təhsilçilərin hazırlıq səviyyəsindən, eləcə də texnoloji və institusional dəstəyin gücündən birbaşa asılıdır.

Cədvəl 1. Ənənəvi və rəqəmsal tədris metodologiyalarının müqayisəli təhlili

Meyar	Ənənəvi tədris metodologiyası	Rəqəmsal tədris metodologiyası
Təlim yanaşması	Müəllim mərkəzli	Öyrənən mərkəzli
Tədris mühiti	Sınıf otağı, fiziki məkan	Virtual, onlayn və hibrid mühit
Təlim vasitələri	Dərslik, lövhə, şifahi izah	Elektron platformalar, multimedia, LMS
Tələbə rolu	Passiv dinləyici	Aktiv iştirakçı
Öyrənmə tempi	Standart, hamı üçün eyni	Fərdiləşdirilmiş
Geribildirim	Gec və məhdud	Sürətli və davamlı
Qiymətləndirmə	Yazılı və şifahi imtahanlar	Onlayn testlər, analitik ölçmələr
İnteraktivlik	Aşağı	Yüksək

Mənbə :Means, B., Toyama, Y., Murphy, R., & Baki, M. (2013). *The effectiveness of online and blended learning: A meta-analysis of the empirical literature*. Teachers College Record, 115(3), 1–47. <https://doi.org/10.1177/016146811311500307>

Cədvəl 1 də tədris metodologiyasının transformasiyasını əsas meyarlar üzrə sistemli şəkildə müqayisə edir. Göründüyü kimi, ənənəvi tədris modeli əsasən müəllim mərkəzli yanaşmaya

əsaslanır və biliklərin ötürülməsi passiv xarakter daşıyır.

Cədvəl 2. Rəqəmsal tədrisin təlim keyfiyyətinə təsir istiqamətləri

Təsir istiqaməti	Təsirin məzmunu
Təlimin əlçatanlığı	Zaman və məkan məhdudiyyətlərinin aradan qaldırılması
Təlim keyfiyyəti	Vizual və interaktiv alətlərlə daha effektiv öyrənmə
Motivasiya	Rəqəmsal alətlər vasitəsilə marağın artırılması
Fərdiləşmə	Fərdi öyrənmə trayektoriyalarının qurulması
Monitorinq	Təlim nəticələrinin real vaxtda izlənməsi
Əmək bazarına uyğunluq	Rəqəmsal və analitik bacarıqların inkişafı

Mənbə :OECD. (2020). *Education in the digital age: Challenges and opportunities*. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/509b2f65-en>

Rəqəmsal tədris metodologiyası işə öyrənən mərkəzli yanaşmanı ön plana çıxararaq tələbələrin aktiv iştirakını, interaktivliyi və fərdiləşdirilmiş öyrənməni təmin edir. Xüsusilə geribildirim və qiymətləndirmə mexanizmlərinin sürətlənməsi rəqəmsal tədrisin effektivliyini artıran əsas amillərdən biridir[5,s.79].

Cədvəl 2 rəqəmsal tədrisin təlim prosesinə çoxölçülü təsirini əks etdirir. Təhlil göstərir ki, rəqəmsal texnologiyalar təhsilin əlçatanlığını artırmaqla yanaşı, motivasiyanın yüksəlməsinə və təlimin keyfiyyətinin yaxşılaşmasına səbəb olur. Fərdiləşdirilmiş öyrənmə modelləri tələbələrin

fərdi ehtiyaclarına uyğun bilik əldə etməsinə imkan yaradır. Eyni zamanda, real vaxt rejimində monitoring və analitik qiymətləndirmə mexanizmləri tədrisin davamlı təkmilləşdirilməsinə şərait yaradır[6,s.230].

Cədvəl 3. Rəqəmsal tədrisə keçidin əsas üstünlükləri və problemləri

Üstünlüklər	Problemlər
İnteraktiv və çevik tədris	Texniki infrastruktur çatışmazlığı
Təhsildə inklüzivliyin artması	Rəqəmsal bərabərsizlik
Ömürboyu təhsil imkanları	Müəllimlərin rəqəmsal bacarıqlarının zəifliyi
Təlim resurslarına sürətli çıxış	Pedaqoji adaptasiya çətinlikləri
Avtomatlaşdırılmış qiymətləndirmə	Kiber təhlükəsizlik riskləri

Mənbə :UNESCO. (2021). *Reimagining our futures together: A new social contract for education*. UNESCO Publishing. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000379707>

Cədvəl 3 də rəqəmsal tədrisin müsbət cəhətləri ilə yanaşı, mövcud problemlər balanslı şəkildə təqdim olunur. Üstünlüklər sırasında təhsildə inklüzivliyin artması, ömürboyu təhsil imkanlarının genişlənməsi və resurslara sürətli çıxış ön plana çıxır. Bununla yanaşı, rəqəmsal bərabərsizlik, texniki infrastrukturun qeyri-bərabərliyi və

müəllimlərin rəqəmsal bacarıqlarının yetərsizliyi kimi problemlər bu keçidin effektivliyini məhdudlaşdırı bilər. Bu, rəqəmsal tədrisin yalnız texniki deyil, həm də sosial və institusional məsələ olduğunu göstərir[7,s.50].

Cədvəl 4. Tədris metodologiyasının transformasiyasında əsas dəyişikliklər

Ənənəvi model	Keçid prosesi	Rəqəmsal model
Mühazirə əsaslı təlim	Texnologiyanın inteqrasiyası	İnteraktiv və layihə əsaslı təlim
Statik dərslər planı	Rəqəmsal məzmunun hazırlanması	Dinamik və çevik dərslər strukturu
Müəllim nəzarəti	Fasilitator yanaşması	Özünüidare olunan öyrənmə
Məhdud resurslar	Açıq təhsil resursları	Qlobal bilik mühiti

Mənbə :European Commission. (2022). *Digital education action plan (2021–2027): Resetting education and training for the digital age*. <https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital-education/action-plan>

Cədvəl 4 də tədris metodologiyasının mərhələli şəkildə necə dəyişdiyini nümayiş etdirir. Ənənəvi modeldə statik dərslər planları və məhdud resurslardan istifadə üstünlük təşkil etdiyi halda, keçid mərhələsində texnologiyanın inteqrasiyası əsas rol oynayır. Rəqəmsal modeldə isə çevik dərslər strukturu, açıq təhsil resursları və layihə əsaslı öyrənmə ön plana çıxır. Bu dəyişiklik müəllimin rolunun da transformasiyasına səbəb olaraq onu bilik ötürücüsündən öyrənmə prosesinin fasilitatoruna çevirir[8,s.136].

Nəticə

Aparılmış təhlil göstərir ki, tədris metodologiyasının dəyişməsi və ənənəvi üsullardan rəqəmsal tədris modellərinə keçid müasir təhsil sisteminin inkişafında qaçılmaz və strateji xarakter daşıyan bir prosesdir. İnformasiya cəmiyyətinin formalaşması, rəqəmsal texnologiyaların sürətli inkişafı və bilik iqtisadiyyatının tələbləri təhsilin

məzmununa, təşkilinə və təlim yanaşmalarına yenidən baxılmasını zəruri etmişdir. Bu baxımdan rəqəmsal tədris ənənəvi metodların məhdudiyyətlərini aradan qaldırmaqla təlimin keyfiyyətinin yüksəldilməsinə real imkanlar yaradır.

Tədqiqat nəticələri sübut edir ki, rəqəmsal tədris metodologiyası öyrənən mərkəzli yanaşmanı gücləndirir, tələbələrin fəallığını, motivasiyasını və müstəqil öyrənmə bacarıqlarını artırır. İnteraktiv təlim alətləri, onlayn platformalar və multimedia resursları biliklərin daha dərinlən mənimsənilməsinə, tənqidi və analitik düşüncənin formalaşmasına şərait yaradır. Eyni zamanda, rəqəmsal tədris fərdiləşdirilmiş öyrənmə imkanları təqdim etməklə tələbələrin fərdi ehtiyac və bacarıqlarının nəzərə alınmasına imkan verir.

Araşdırma göstərir ki, rəqəmsal tədrisin tətbiqi təhsilin əlçatanlığını artırmaqla regionlar və sosial qruplar arasında mövcud olan təhsil fərqlərinin

azaldılmasına müsbət təsir göstərir. Uzaqdan və hibrid təhsil modelləri zaman və məkan məhdudiyyətlərini aradan qaldıraraq ömürboyu təhsil konsepsiyasının reallaşmasını sürətləndirir. Bu isə insan kapitalının inkişafı və əmək bazarının tələblərinə uyğun kadr hazırlığı baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Nəticələr göstərir ki, rəqəmsal tədrisə keçid bir sıra problemlərlə müşayiət olunur. Texniki infrastrukturun qeyri-bərabər inkişafı, rəqəmsal savadlılıq səviyyəsində fərqlər və müəllimlərin yeni pedaqoji yanaşmalara adaptasiya çətinlikləri bu prosesin effektivliyini məhdudlaşdırır bilər. Bu səbəbdən rəqəmsal tədris yalnız texnologiyanın tətbiqi kimi deyil, eyni zamanda metodoloji, insti-tusional və pedaqoji transformasiya kimi qiymətləndirilməlidir.

Ümumilikdə, aparılan təhlil əsasında belə qənaətə gəlmək olar ki, ənənəvi tədris metodlarından rəqəmsal tədrisə keçid təhsilin keyfiyyətinin artırılması, innovativ öyrənmə mühitinin formalaşdırılması və cəmiyyətin intellektual potensialının gücləndirilməsi baxımından mühüm əhəmiyyətə malikdir. Bu prosesin uğurla həyata keçirilməsi üçün texnoloji infrastrukturun gücləndirilməsi, müəllimlərin rəqəmsal-pedaqoji hazırlığının artırılması və təhsil siyasətinin müasir çağırışlara uyğun şəkildə formalaşdırılması zəruridir.

ƏDƏBİYYAT SİYAHISI:

1. Hodges, C., Moore, S., Lockee, B., Trust, T., & Bond, A. (2020). The difference between emergency remote teaching and online learning. *Educause Review*, 27, 1–12. <https://er.educause.edu/articles/2020/3/the-difference-between-emergency-remote-teaching-and-online-learning>
2. Means, B., Toyama, Y., Murphy, R., & Baki, M. (2013). The effectiveness of online and blended learning: A meta-analysis of the empirical literature. *Teachers College Record*, 115(3), 1–47. <https://doi.org/10.1177/016146811311500307>
3. Sung, Y. T., Chang, K. E., & Liu, T. C. (2016). The effects of integrating mobile devices with teaching and learning on students' learning performance: A meta-analysis. *Computers & Education*, 94, 252–275. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2015.11.008>
4. Trust, T., Carpenter, J. P., & Krutka, D. G. (2017). Moving beyond silos: Professional learning networks in higher education. *Internet and Higher Education*, 35, 1–11. <https://doi.org/10.1016/j.iheduc.2017.06.001>
5. Zhang, D., Zhao, J. L., Zhou, L., & Nunamaker, J. F. (2004). Can e-learning replace classroom learning? *Communications of the ACM*, 47(5), 75–79. <https://doi.org/10.1145/986213.986216>
6. Zhu, M., Bonk, C. J., & Sari, A. R. (2020). Instructor experiences designing MOOCs in higher education. *Online Learning Journal*, 24(4), 203–230. <https://doi.org/10.24059/olj.v24i4.2069>
7. Aliyev, A., Ahmadova, D., & Babayeva, N. (2021). *Implementation of blended learning as a recovery method in educational centers in Azerbaijan during the COVID-19 outbreak*. *Azerbaijan Journal of Educational Studies*, 695(2), 43–50.
8. Hajiyeva, N. A., Huseynov, R. T., Huseynova, M. R., Mammadova, A. V., & Mammadov, S. J. (2023). *Digitalization of education in Azerbaijan: Characteristics and implementation issues*. *AGORA International Journal of Economical Sciences*, 17(2), 130–136.
9. Musayeva, G. (2025). *Trends in education of the Fourth Industrial Revolution in Azerbaijan: Digitalization and innovative technologies*. *Journal of Education and Management Analysis*, 3(1).
10. Asgarov, T. (2025). *Digital tools in education: Integration of digital technologies into the education system*. *AEM Journal*.
11. Abdullayeva, G. (2024). *Technology-enhanced teaching methodologies in higher education in Azerbaijan*. *AEM Journal*.
12. Mazanova, O. (n.d.). *The development stage of digital education in Azerbaijan*. *UNEC Research Publication*.

MODERN PROBLEMS IN ACCOUNTING EDUCATION AND THEIR IMPACT ON THE ACCOUNTING PROFESSION

Aghamir ASGAROV

Baku Engineering University, Ph.D., Associate Professor

Yusif Etibar YUSIFLI

Baku Engineering University, Master's Student

E-mail: Yyusifli@std.beu.edu.az

Abstract: The transformation of teaching methodology is one of the most significant changes occurring in modern education systems and is mainly characterized by the transition from traditional teaching methods to digital learning models. For many years, traditional teaching methodology was based on a teacher-centered approach in which the teacher served as the primary source of knowledge, while classes mainly relied on lectures, explanations, and memorization. Although this approach proved effective during certain periods, it began to reveal its limitations in the context of the emergence of the information society, rapid technological development, and changing learner needs. The transition to digital education has established the foundation for a new stage in education. This transition is not limited only to the use of technical tools but also involves a radical renewal of the philosophy, objectives, and methods of teaching. In a digital learning environment, a learner-centered approach comes to the forefront, where students are not passive recipients of knowledge but active participants, researchers, and creative individuals. Online platforms, electronic resources, interactive programs, and multimedia tools make the educational process more flexible, accessible, and personalized. This transformation has significantly eliminated the time and space limitations of teaching. Through digital education, learners gain the opportunity to acquire knowledge anytime and anywhere, contributing significantly to the implementation of the lifelong learning concept. Digital education stimulates the development of skills such as critical thinking, problem-solving, collaboration, and information literacy. These competencies are among the key requirements of the modern labor market. At the same time, challenges such as digital inequality, disparities in technical infrastructure, and insufficient digital competencies among teachers still exist and directly affect the effectiveness of methodological transformation.

Keywords: teaching, training, digital, education, innovative, online, electronic, learner, interactive

СОВРЕМЕННЫЕ ПРОБЛЕМЫ ПРЕПОДАВАНИЯ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА И ИХ ВЛИЯНИЕ НА ПРОФЕССИЮ БУХГАЛТЕРА

Агамир АСКЕРОВ

Бакинский инженерный университет, Ph.D., доцент

Юсиф Этибар ЮСИФЛИ

Бакинский инженерный университет, магистрант

E-mail: Yyusifli@std.beu.edu.az

Резюме: Изменение методологии преподавания является одной из важнейших трансформаций современной системы образования и главным образом характеризуется переходом от традиционных методов обучения к цифровым образовательным моделям. В течение многих лет традиционная методология обучения основывалась на подходе, ориентированном на преподавателя, где преподаватель выступал основным источником знаний, а занятия строились преимущественно на лекциях, объяснениях и запоминании информации. Хотя данный подход был эффективен на определённых этапах, в условиях формирования информационного общества, стремительного развития технологий и изменения потребностей обучающихся начали проявляться его ограничения. Переход к цифровому обучению заложил основу нового этапа в образовании. Этот переход не ограничивается использованием технических средств, а предполагает также коренное обновление философии, целей и методов обучения. В цифровой образовательной среде на первый план выходит подход, ориентированный на обучающегося, где студенты выступают не пассивными получателями знаний, а активными участниками, исследователями и творческими субъектами. Онлайн-платформы, электронные ресурсы, интерактивные программы и мультимедийные средства делают образовательный процесс более гибким, доступным и персонализированным. Данная трансформация значительно

устранила временные и пространственные ограничения обучения. Благодаря цифровому обучению обучающиеся получают возможность приобретать знания в любое время и в любом месте, что вносит важный вклад в реализацию концепции непрерывного образования. Цифровое обучение способствует развитию таких навыков, как критическое мышление, решение проблем, сотрудничество и информационная грамотность. Эти навыки являются одними из ключевых требований современного рынка труда. Вместе с тем сохраняются такие проблемы, как цифровое неравенство, неравномерность технической инфраструктуры и недостаточный уровень цифровых компетенций преподавателей, которые непосредственно влияют на эффективность методологических изменений.

Ключевые слова: преподавание, обучение, цифровой, образование, инновационный, онлайн, электронный, обучающийся, интерактивный.